

z banky vyzvedl, jednak prý tvrdí, že zpronevěra byla spáchána tím, že obžalovaný kauce S-ovi na jeho naléhání nevrátil. Tu dlužno především zdůrazniti, že napadený rozsudek v rozhodovacích důvodech sice zjišťuje, že byly S-ovi, když žádal na obžalovaném vrácení kauce, tímto činěny jen plané sliby a že S. obdržel teprve v poslední době ve splátkách 5.750 Kč, že však nevyslovuje nikde názoru, že zpronevěření bylo spácháno v době, kdy S. žádal vrácení kauce, a tím že kauce nebyla S-ovi vrácena, nýbrž že spatřuje zpronevěření, jak bylo již řečeno, v tom, že obžalovaný, vyzvednuv svěřené peníze z banky, je spotřeboval a tím si je přivlastnil. Právní otázkou, zda trvá dosud služební poměr mezi obžalovaným a S-ou, jež byla nalézacím soudem zodpověděna záporně, netřeba se vůbec obírat; neboť zaměstnavatel může se dopustiti zpronevěření kauce jemu jeho zřízencem svěřené též za trvání služebního poměru. Že však obžalovaný kauci 15.000 Kč S-ou složenou skutečně zpronevěřil, nemůže býti vzhledem ke skutkovým zjištěním napadeného rozsudku pochybným; neboť onen peníz byl, jak bylo dokázáno, obžalovanému svěřen a rozsudek zjišťuje způsobem formálně bezvadným, že obžalovaný ho pro sebe použil, t. j. si ho přivlastnil, jsa si vědom hmotné protiprávnosti tohoto jednání a nemaje majetku, z něhož by mohl kauci nahraditi.

Čís. 2395.

Pro posouzení otázky, zda jest věznění (§ 93 tr. zák.) svémocným a vědomě bezprávným, jest přihlížeti k případné bezelstnosti pachatelově v příčině té neb oné z okolností, na nichž činí zákon trestnost závislou ve formě záporné podmínky; případný omyl v tomto směru může vyloučiti trestnost, jde-li o omyl skutkový nebo takovému omylu se rovnající neznalost (mylné pojetí) předpisů netýkajících se práva trestního (§ 3 tr. zák. úsudkem z opaku).

Věznění dělníků uzavřením dveří továrny; pokud tu vyvíňuje (§ 2 e) tr. zák.) domněnka pachatelova, že mu vzhledem k předchozí úmluvě s dělníky přísluší moc nutiti je k práci přes čas.

(Rozh. ze dne 29. května 1926, Zm II 606/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 30. září 1925, jímž byl obžalovaný podle §u 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro zločin veřejného násilí podle §u 93 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil témuž nalézacímu soudu, by ji znova projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost dovolává se důvodů zmatečnosti čís. 5, 9 a), b) §u 281 tr. ř. Oprávnění nelze jí přiznati, pokud zmatečnost rozsudku podle čís. 5 §u 281 tr. ř. (neúplnost jeho důvodů) spatřuje v tom, že

soud opomenul uvést, v čem spočívá při zločinu podle §u 93 tr. zák. zlý úmysl. Jak neúplnost výroku, tak nedostatek důvodů činí rozsudek zmatečným podle čís. 5 §u 281 tr. ř. pouze tehdy, je-li stížen tou neb onou vadou v příčině svého základu s k u t k o v é h o. Podle §u 270 čís. 5 tr. ř. dlužno sice v rozhodovacích důvodech rozsudkových uvést mimo jiné, kterými úvahami byl soud veden při rozhodování právních otázek. Zmatečnost lze však po této stránce uplatňovati pouze v některém ze směrů, vytčených pod čís. 9 nebo 10 §u 281 tr. ř. V souzeném případě netvrdí však ani zmateční stížnost, že rozsudek podstatu zlého úmyslu, vyžadovaného ke zločinu podle §u 93 tr. zák., pojímá způsobem právně mylným. Konečný závěr rozsudkový vyznívá arci v ten rozum, že se na straně obžalovaného nedostává zlého úmyslu, nezbytně nutného ke zločinu. Než ze způsobu, jakým napadený rozsudek dospívá k tomuto závěru, jest zřejmo, že nalézací soud přiznává obžalovanému takový omyl, který nedovoľoval spatřovati v jeho činu zločin, tudíž omyl po rozumu §u 2 písm. e) tr. zák., a že z tohoto důvodu sprostil obžalovaného z obžaloby. Nalézacímu soudu dlužno přisvědčiti, že skutková podstata zločinu podle §u 93 tr. zák. předpokládá s v é m o c n é věznění člověka, nad nímž pachateli podle zákona nepřisluší žádná moc, a jehož nemá příčiny ani pokládati za zločince, ani míti ho důvodně za člověka škodlivého nebo nebezpečného, že pachatelovým úmyslem musí býti, b e z p r á v n ě omeziti jiného v užívání osobní svobody proti jeho vůli, a že při posouzení otázky, pokud sluší věznění shledati svémocným a v ě d o m ě bezprávným, dlužno přihlížeti k případné bezelstnosti pachatelově v příčině té neb oné z okolností, na nichž zákon v §u 93 tr. zák. činí trestnost závislou ve formě záporné podmínky. Případný omyl v tomto směru může ovšem podle zásady §u 1 tr. zák. a podle ustanovení §u 2 písm. e) tr. zák. zlý úmysl a tím trestnost vyloučiti, jde-li o omyl skutkový, nebo takovému omylu se rovnající nezalost (mylné pojetí) předpisů netýkajících se práva trestního (§ 3 tr. zák. úsudkem z opaku).

Přes to však jest závěr nalézacího soudu, že není tu subjektivní skutkové podstaty zločinu podle §u 93 tr. zák., poněvadž obžalovaný byl v takovém omylu, který podle §u 2 písm. e) tr. zák. vylučuje zlý úmysl, a na tomto závěru spočívající sprostující výrok za dosud zjištěného stavu věci právně pochyben. Svě přesvědčení, podle něhož obžalovaný se mohl domnívati, že je v právu, nařídív, by tovární brána zůstala až do 6. hodiny uzamčena, opírá nalézací soud podle rozsudkových důvodů v podstatě o předcházející závěr, že obžalovaný mohl důvodně míti za to, že dělníci souhlasili s prodloužením normální doby pracovní a že se osudného dne již bude pracovati do 6. hodiny. Tímto zjištěním, jež týká se toliko případného omylu obžalovaného co do otázky, zda úmluva o práci přes čas přišla k místu, kterýžto omyl však sám o sobě obžalovaného neomlouvá, se nalézací soud spokojil a nezabýval se blíže další otázkou, zda obžalovaný se také mohl důvodně domnívati, pokud se týče se skutečně domníval, že mu pro tuto jím předpokládanou úmluvu přísluší nad dělníky, zejména pak nad dělníky k další práci neochotnými podle zákona nějaká moc, která by ho oprav-

ňovala k závadnému jednání, zda tedy i po této stránce u obžalovaného šlo o omyl, jenž, nedotýkaje se trestního práva, může býti pokládán za omluvný důvod podle §u 2 písm. e) tr. zák. Bylo proto odůvodněné v tom směru zmateční stížnosti vyhověti, napadený rozsudek zrušiti a ježto pro nedostatečnost skutkových zjištění nelze se obejíti bez nového hlavního přelíčení, podle §u 288 čís. 3 tr. ř. věc vrátiti nalézacímu soudu k novému projednání a rozhodnutí, aniž bylo třeba zabývati se ostatními vývody zmateční stížnosti.

Čís. 2396.

Kromě výjimečných případů §u 492 tr. zák. lze stíhati urážky proti souboru osob (příslušníkům určitého stavu, vedoucím osobám podniku) jako urážky na cti jen potud, pokud byly míněny jako urážka jednotlivých k tomuto souboru náležejících osob a pokud jim tak bylo rozuměno.

Uražený jednotlivec nemusí býti označen jménem; stačí také jiná na něho se hodící znamení, třebas se výlučně nehodila jen na jeho osobu.

(Rozh. ze dne 31. května 1926, Zm I 657/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v České Lípě ze dne 15. července 1925, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti cti podle §u 1 zák. ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n. a §u 491 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a o ní rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnosti jest přiznati oprávnění, pokud s hlediska důvodu zmatečnosti §u 281 čís. 9 a) tr. ř. vytýká, že nalézací soud po právní stránce mylně posoudil otázku aktivní legitimace soukromých obžalobců. Nalézací soud přiznal soukromým obžalobcům oprávnění k obžalobě proti obžalovanému, o němž zjišťuje, že jako vydavatel neperiodického tiskopisu »B.« uveřejnil v masopustním čísle tohoto tiskopisu z roku 1925 článek (s ilustracemi) »die Pfäfferei im Sprichwort und Volkswitz«, jímž se cítí obžalobci uraženi na cti, s odůvodněním, že článek »míří na duchovní stav katolické církve, pročež také soukromý obžalobce P. Peter B. a soudruzi jsou oprávněni k soukromé obžalobě, poněvadž se jako příslušníci (duchovního stavu) pro tento svůj stav cítí uraženi«. V dalších důvodech pak vyslovuje soud náhled, že obžalovaný, uveřejniv dotyčné průpovídky (o kněžích a řeholnicích), a doprovodiv je nejvýše urážlivými obrázky, daleko překročil meze věcné kritiky, takže se jeho článek jeví »jako špinavý pamflet a nepřipustný útok na duchovní stav, který se tím špiní, v opovrhlivém světle líčí a uvádí ve veřejný posměch«. Nalézací soud jest přesvědčen, že článek vychází ze zřejmého úmyslu urazit, na cti ublížiti,